

no. V usodni noči je nesel v nahrbtnem košu sirovo maslo. Nesrečni Frelj je bil star 31 let in oče treh mladoletnih otročičev.

Požarna poškodba škofijske cerkve v Djakovu. Iz še nepojasnjene vzroka so zgorele v Djakovu v škofijski cerkvi v noči od 22. na 23. junija orgle, katere je dal postaviti pred 50 leti za 28 tisoč gld. vladika Strossmajer. Svojčas so bile djakovske orgle pravo čudo v Evropi. Na orglah je bilo 3000 piščalk z 52 glasovi. Dalje je uničil ogenj 2 prekrasna svetilnika, od katerih je vsak tehtal 500 kg in sta bila na koru. Močno poškodovane so tudi tri freske. Orgle danes cenijo na 1 milijon dinarjev. Požarna škoda znaša gotovo 2 milijona dinarjev. Sumijo, da je povzročila požar električna svetilka, ki je ostala pri zadnjem popraviljanju v orglah, ali pa odpadki od cigarete.

Ako kupiš v prodajalni Ivan Trpin, manufakturna trgovina v Mariboru, Vetrinjska ulica 15, dobiš koledar »Slovenskega gospodarja« zastoj.

Dvojna mera — Rusi in Judje.

Nemci, oziroma državni kancler Hitler je odstavil od državnih in javnih služb vse žide, ki so nastopili službo po 1. avgustu leta 1914. Izgubili so službe zdravniki, advokati in razni uradniki. Vsi imajo veliko gmotno škodo, a kaj hujšega se jim ni zgodilo. Tudi je resnica, da so Nemci zavrgli in požgali dosti knjig židovskih učenjakov.

Vsled tega so se vršili v velikih svetovnih mestih, v Londonu, Njujorku, Parizu in na drugih krajih zoper preganjanje Judov protestni shodi, kjer so govorili različni govorniki zoper nemško nasilje. V Parizu je bilo zborovanje v veliki dvorani Trokadero, kjer je bilo zbranih nad 10.000 zborovalcev.

List »Russkij golos« vprašuje, kaj je dalo povod tem velikim zborovanjem?

»Morda so Jude aretirali v masah ter jih kaznovali in postrelili brez vsake obsodbe? Morda so jih streljali postavljene ob stene, morda teče judovska kri v kletih berlinske »Čeke« ter se stotine in tisoči judovskih trupel meče v skupne grobove, katere kopljejo Judje sami, čakajoč razstrela ob grobu? Morda so Nemčijo zalili valovi »judovskih pogromov«? Ali morda gladni Judje morajo uživati meso lastnih otrok?

Nič ni podobnega. Nemci hočejo očistiti svojo domovino socialistov in komunistov. In ker so navadno Judje voditelji teh dveh strank, zato je tudi te zadela ta nezgoda. In sploh se Nemci hočejo osvoboditi judovskega varušstva v vseh panogah gospodarstva.« Tako poroča ruski list.

In res je čudno, da se je vzdignil tak krik po svetovnih mestih, ker se nekaj tisoč Judom godi krivica, ne da bi se prelivala njihova kri. In kaj se je godilo v Rusiji? Velikim posestnikom so takoj vzeli vse imetje in vse premoženje. Vse, ki so bili carski vladi naklonjeni, so brezobzirno umorili. Na stotisoče ljudi vseh stanov so na tak način brez vsake sodnijske preiskave zaprli in brez vsake obsodbe umorili. V prostorih »krajevnih Ček« so po noči klali ljudi kot živino v mesnici. Navadno so uboge žrtve eno noč iskali in jih skupaj gonili, drugo noč pa so jih klali. Druge so obsodili na prisilno delo v severni Rusiji ali v Sibiriji, kjer so vsled pomanjkanja umirali počasne smrti. Ob enem so uničevali znamenite zasebne

Italijani se pripravljajo na drugi prelet Atlantskega oceana z bojnimi letali. Minister za letalstvo Balbo se posvetuje s poveljniki letal. V ozadju je videti sliko prvega preleta.

Delaveu čast!

Neredko se zgodi, da premožnejši zaničujejo denarno ali sploh premoženjsko slabše stojičega. Pogosto se pa prav revni, ki jim za hip gre pač morda dobro, norčujejo iz delavca, ki ves dan trdo dela, da si prisluži za najpotrebnejše. Najhujše pa je gotovo tole: bajtarska družina, oče in mati ves dan delata in se pehata, da preživita otroke. Med tem so že trije morda sposobni za vsako delo, eden že prost vojaščine. Ti »odrasli otročiči« postopajo po vasi in pasejo lenobo. Spravijo se nad tega ali onega starega človeka in ga neusmiljeno opravljajo. Če že nimajo taki lju-

Pavel Keller: 25. nadaljevanje.

„Skrivnostni studenec“

Roman.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

»Ne, ne, vprašanje je na dlani. Vprašati namreč, kdo je lastnik studenca, bi bili naši udeležniki seveda najprej morali. Samo ob sebi razumevno! No, jaz nisem lastnik studenca, moja mati tudi ne. Pravi lastnik je Štefan Colnar, moj oče, kateremu je ta studenec prinesel neizrečeno veliko nesreče.«

Strmo je gledal v tla.

Ema ga je molče pobožala po čelu. Tedaj se je zbral.

»Dobiti moramo od njega pooblastilo, od notarja potrjeno pooblastilo, da se lahko v njegovem imenu pogajam in sklepam o uporabi studenca. Pisal sem mu pismo. Pismo je zavrnil, kakor zavrne vse, kar pisanega pride od doma. Šel sem k njemu — saj veš, kam — ni me hotel

videti, z menoj, svojim edinim sinom, ni hotel govoriti.«

Karel je začel jokati. Potegnila ga je na svoja prsa in tedaj je začutila v sebi veliko, zelo težko nalogo žene, ki naj leči hude rane.

Ni mu rekla nobene tolažljive besede, le stiskala ga je na svoja mlada, čista prsa. Tedaj se je predramil iz svoje bolečine ter je mirno rekel:

»Dosegel pa je to stari naš učitelj, on, ki je materi posojeval denar, kadar sem potreboval novo obleko, on, ki je z menoj in materjo vred prepričan o očetovi nedolžnosti.«

»Tudi jaz sem prepričana o tem in moj oče, saj veš.«

»Da, Ema, to me je tolažilo in podpiralo vsa ta težka leta. Stari učitelj je dosegel to, on, kateremu se moramo zahvaliti, da smo še tukaj. Priboril se je do očeta in je govoril z njim. In nato so poslali po notarja in učitelj mi je prinesel pooblastilo zaradi studenca.«

In zopet je mladi, močni mož začel ihteti.

»Oh, ta podpis, Ema! Prej je razločno, gladko pisal. Sedaj pa ta podpis! Razdejane in neurejene

knjižnice in požigali zgodovinska poslopja. In takrat, ko se je to godilo v največji meri, se nihče v Evropi ni ganil. Naši listi so še hvalili boljševike in zabavljali čez »vranglovce«, ruske begunce, ki so prišli v naše kraje. Odlični Rus je rekel piscu teh vrstic: Vaši časopisi so na strani boljševikov. In res je bilo tako. Ljudje so bili kakor pagani, in so od boljševikov pričakovali prenovljen gospodarski red. In ko je Lenin umrl, so ga proslavljali kot posebnega genija.

Stvar se je deloma preobrnila po znanih umorih v Moskvi in pozneje, ko je Evropa izvedela, kako so boljševiki preganjali vero in cerkev. In papež Pij XI. je bil prvi, ki je povzdignil glas za nesrečno Rusijo. Tega se zavedajo tudi Rusi in neki Rus, ki je bil zelo odličen po svoji službi, se je nekoč izrazil: »Bog živi vašega Pija X., ki je za nas Ruse povzdignil svoj glas.«

In kako to, da je kljub temu, čeprav so sovjeti svoje gospodarstvo zelo zavozili, še toliko njihovih prijateljev med nami?? En vzrok je ta, da mnogi verujejo le boljševiškim poročilom, ki so v to prirejena, da varajo ljudstvo. Je pa tudi dosti dobro plačanih agitatorjev, ki z vso vnemo širijo komunizem. Seveda znajo zelo dobro izrabljati sedanjo denarno in gospodarsko stisko za komunizem, češ, da so kapitalisti tega krivi. Tega pa ne povedo, da je v Rusiji še dosti večja stiska kot pri nas.

Svet ima dvojno mero. Za nekaj tisoč v Nemčiji preganjanih Judov se je takoj potegnil, za stotisoče, milijone preganjanih in deloma živinsko pomorjenih Rusov je pokazal le malo srca. Rusi so pač Slovani, zato jih svet toliko vpoštevava, kolikor ima od njih koristi. Med komunisti imajo veljavno besedo Judje, zato so svetu simpatični in tudi za to, ker, dokler bodo v Rusiji vladali boljševiki, tako dolgo Rusija ne bo nikomur nevarna. Znani angleški pisatelj Bernard Šoj (Shaw) je imel meseca maja v Njujorku govor, kjer je govoril tudi te besede: »Mi v Angliji smo se vedno bali Rusije, češ, da bo svojo težko roko položila na Indijo. In kaj bi se zgodilo z Ameriko, če bi Rusija bila kapitalistična in imperialistična? Od strahu bi ne mogli spati. A upam, da Rusija ostane komunistična in tedaj Amerikanci lahko mirno ležite pod svojimi figovimi drevesi... Če vi nočete komunizma, pa znajte, da vam komunizem v drugih državah (v Rusiji) prinaša ogromno korist.« Torej od ruskega komunizma imajo druge države ogromno korist, ker se Rusije ni treba bati. In ker se Rusije ni treba bati, odtod tudi gonja zoper Jugoslavijo, Poljsko in Čehoslovaško. Kaj pravite k temu vi, ki se zgrajate nad Nemci radi nekaj Judov, a simpatizirate z boljševiki, ki so Rusijo privedli na rob propada? A. K.

*

moči, ker se drugače ne more uveljaviti v državi. Takšno zbiranje moči je organizacija. Ze pred 100 leti so začeli Švicarji ustanavljati društva, ki so zasnovana na katoliški podlagi ter služijo verskim, stanovskim in socialnim ciljem. Ta društva dolgo časa niso imela svoje centrale (središča), kar je bil precejšen organizatoričen nedostatek. Na Katoliškem dnevu v Lucernu 1.1903 je govornik dr. Gröber nujno priporočal ustanovitev takšne centrale. Rekel je: »Eдинost nas dela močne, organizirana edinost še močnejše, najmočnej-

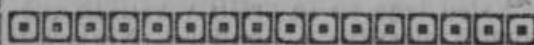
še pa nas dela edinost centralizirane organizacije. Borba, ki se vodi danes, ni borba posameznikov, stranke, književnosti, časnikov, to je borba nevera proti Kristusovi veri. Radi tega moramo stati v zedinjenih vrstah proti vrstam sovražnikov, drugače propademo. Treba nam je centrale v organizaciji, da se sile podvojijo in potrojijo.« Ta želja se je uresničila 22. novembra 1904, ko je bila ustanovljena Švicarska katoliška narodna zveza.

Prihodnje leto obhaja ta Zveza, ki je slična naši Prosvetni zvezi, katera je razpuščena ter še ne vzpostavljena, 30-letnico svojega obstoja. Ta leta so bila leta najintenzivnejšega in najplodovitejšega dela v smislu smernic, ki jih je izdal katoliška Cerkev, predvsem njen poglavar, rimski papež. Vzkliko se je to delo v vseh področjih javnega življenja. In ravno temu delu se imajo švicarski katoličani zahvaliti, da jih ni liberalizem in socializem iz javnega življenja izrinil ter zaprl v zakristije, kar je tako srčno želel in še danes želi v svici ravno tako, kakor povsod drugod. Delovanje Zveze je usmerjeno v teh pravicah: 1. Poživitev vere in življenje po veri; obramba svobode in pravic vere in Cerkve v javnosti; borba proti nenavnosti. 2. Razširjenje in pospeševanje dobrih gospodarskih ustanov, socialno delo, dejavna krščanska ljubezen. 3. Širjenje, obramba in vzdrževanje katoliškega šolstva od vseučilišča do ljudske šole. 4. Delo za katoliške časnike. Organizirano delo švicarskih katoličanov bodi vzgled katoličanom v Jugoslaviji!

Organizacija švicarskih katoličanov.

V Švici tvorijo katoličani manjšino. Dočim je katoličanov nad 41%, je protestantov nad 57% prebivalstva. Vsaka manjšina se trudi, da zbere vse svoje

Šivilje

dobite modne liste v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila, Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6 in Kralja Petra trg stev. 4.

ērke, komaj čitljive, kakor je razdejana in neurejena ta uboga duša, ki komaj še živi.«

Povedal je, kar ga je najbolj težilo. Šla sta tihno dalje po molčečem parku. Predno sta se ločila, je rekla Ema:

»Dragi Karel! Upam, da nama nebo dodeli otrok. In če bom imela srčkano hčerko, ali bo morebiti o božiču vprašala, kdo ji je kupil lepo lutko, oče ali mati? Rekla bo, da ji je podaril lutko Jezušček. Vidiš, tako mislim jaz o skupni imovini med možem in ženo.« —

Ko je prišel Karel domov k materi, ji je rekel:

»Nekaj ti moram povedati: jaz sem, ne po svoji zaslugi, najsrečnejši človek na svetu, kajti dobil bom najboljšo ženo na svetu.«

»To meni ni nič novega!« je rekla mati.

Kremplji.

»Striček, denarja potrebujem. Najmanj tri-sto.«

»Ali blazniš?«

»Ne, striček, le malo zabave si želim. Brat mi je pisal iz glavnega mesta, naj vendar zopet pridem k njemu. Saj veš, da si mi nekoč že podaril za pot. Prav hrepenim, da se zopet popeljem v glavno mesto.«

»K hudiču se popelješ! Denarja ne dobiš niti pare.«

»Pač,« je rekel Jeras, »pač! Dal mi ga boš! Ne boš žalostil mojega bratovskega srca. V glavnem mestu je kratkočasno. Z bratom se ne bova dolgočasila tam, torej moram imeti denarja. Recimo štiristo. Da, striček, če se boš obojavil, bo vedno dražje. Čez nekaj minut bom rekel petsto.«

»Pes! Ubijem te!«

Meden je srdit vzdignil težki stol; toda Jeras je bil uren, silno je sunil napadalca v podpazuho, da je Meden s stolom vred padel po tleh. S kletvijo v ustih je vstal in ječe sedel na klop za mizo. Jeras mu je sedel nasproti. Nobeden ni izpregovoril. Meden se je tresel od bolne besnobe. Čez nekaj časa je rekel Jeras:

»Šeststo.«

Kmet je hrípavo odgovoril:

dje čuta, da bi sami delali, pa naj vsaj druge pri delu puste v miru. Lepo je delati, pa težko. Kdor pa premaga težave radovoljno, ker se čuti po vesti dolžnega, ta je pošten. Ob sodbe vredni so tisti, ki žive od žuljev staršev, ali kogarkoli drugega, pa se morejo že sami preživljati. Delo je častno, bodisi to ali ono. Biti pastir ni sramotnejše kakor biti minister. Odvisno je od tega, kako delavec svojo nalogo izvršuje. Vesten delavec je povsod zadovoljen, da se mu le ne godi krivica. Kdor pa zaničuje pastirja, ni vreden sam biti pastir, četudi je po stanu morda mnogo višji.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Prostovoljno gasilno društvo Sv. Marjeta niže Ptuja priredi v nedeljo dne 2. julija, ob treh popoldne v prostorih g. Petra Ojnik v Moškanjih igro »Matič«, burko v treh dejanjih, šaljivo pošto, licitacijo, potem prosta zabava, pri kateri svira domača gasilska godba na pihala. Vstopnina za osebo 2 Din. Člani v krojih vstopnine prosti. Ker je še društvo mlado in še rabi gasilno orodje, se vabijo vsi dobri prijatelji in somišljeniki gasilstva, saj vam ne bo žal, ker bo zopet Matic nastopil s svojimi burkami, da bo vse polno smeha.

Prstni odtisi.

»Prstni odtisi«, je rekel dr. Leon Perval, znameniti zagovornik v kazenskih zadevah, »prstni odtisi spadajo dandanes med najsigurnejše oporne točke, da izsledijo zločinca in ga naravnost prisilijo k priznanju. Baš jaz sem doživel presneto neprijetno zadevo s prstnimi odtisi. Slučaj vam bom zaupal, četudi je že minulo 30 let, odkar se je zgodil.

Umer.

Bil sem tedaj advokat v južnem delu naše države. Imenovali so me zagovornikom gotovemu Jeanu Grenierju, ki je bil obdolžen, da je umoril starejšega moža. Umorjenega so imenovali očeta Astruo. Posedal je blizu pristanišča malo krčmo in razposojeval denar na odeurške obresti. Očeta Astruo so našli v gostilni zadavljenega. Ker mrtvec ni bil izropan, je obstojal sum, da se je zgodil zločin v pretepu ali iz maščevanja. Gostilna je bila precej daleč od prometa in na večer malo obiskana. Policijo je stalo precej truda, predno je dognala, kedo se je ob času umora mudil v krčmi. Oblast je zvedela, da sta bila pri takozvanem očetu Jean Grenier in Rene Poquet med zadnjimi posetniki. Ta dva sta videla Astruoja še živega. Imenovana je morala dobiti policija v pest. Rene Poquet je zginil brez vsake sledi in nanj je padel glavni sum. Jeana Grenierja so odkrili v sosednem kraju, kjer je našel zaposlenost.

Zagovor.

Vprašali so ga, zakaj se ni javil, ko so iskali one ljudi, ki so bili zadnji pri še živem očetu Astruoju. Na to vprašanje ni znal odgovora. Slednjič so odkrili na njem uničujoč dokaz krivde. Pri preiskavi zadavljenega so ugotovili podplutbe, ki so pričale, da ga je nekdo stisnil za vrat. In prstni odtisi, katere so našli na vratu, ti so se ujemali z onimi od Jeana. Vprašan, kaj da ima pripomniti k dejstvu, je pripovedoval zgodbo, o kateri je vsakdo trdil, da se je prav nerodno porodila v njegovi domišljiji. Po obdolženčevi izmišljotini bi naj bila on in Rene Poquet onega večera pri očetu Astruo in vsi trije so izpraznili marsikateri kozarec preko žeje. Pri pijati je nanesel pogovor na razne načine obrambe, v katerih se vežba zadnje čase policija. Starec je trdil, da je o tem nekaj čital in je predlagal Grenierju: »Poskusi me napasti in jaz se bom branil.« Grenier je pograbil nato za šalo očeta za vrat in ta se je branil, da je sunil z dvema prstoma proti Jeanovim očem. Na ta način so nastali prstni odtisi na starčevem vratu.

Rene Poquet bi lahko pričal, da se je vse prav tako zgodilo in nič drugače. Slednji je ostal, ko je Grenier ostavil očetovo krčmo, je trdil obdolženec. Nikdo ni verjel tej bajki, glasila se je preveč neverjetno. Celo jaz kot zagovornik sem se takemu zagovoru smejal. Zakaj se ni javil takoj policiji? Ker se je bal, da bi ga ne osumili, se je glasil njegov odgovor; povrh je še dolgoval starcu denar. Kake smrti je vendar umrl krčmar? O tem ni znal Grenier ničesar. — Raztelesenje gostilničarjevega trupla je dognalo, da je bil rajni bolan na srcu in ni izključeno, da bi ne bil umrl na otrpnenju srca. Vendar odtiski prstov, ki izvirajo od Jeana Grenierja?

Bil sem še mlad odvetnik in sem napel vse sile, da bi zvedel resnico. Večkrat sem se razgovarjal z zločincem in sem skušal nanj vplivati, naj mi zaupa istino, da je on zadavil starca. Obdol-

Predtiskarija vzorcev za ročna dela

z najlepšimi vzorci se nahaja v trgovini Kralja Petra trg 4, Maribor.

ženec je vztrajal pri prvotni izpovedi in mi je vedno ponavljal ono že omenjeno izmišljotino. Trdovratnost me je jezila, oplazovalo me je prepričanje, da me lopov povrh še ima za norca.

Obravnava in obsodba.

Napočil je dan obravnave in še vedno mi ni bilo ničesar znanega, kar bi naj navedel v dobro zločincu. Srčno napako očeta Astruo? Če pa kedo umre na srčni kapi, odkod dobi prstne odtise na vrat? Lahko bi bil dokazal, da je bil starec oderuh in ga je zadavil Grenier baš radi odiranja. Jean Grenier pa je vendar odločno zanikal, da bi bil zagrešil umor. Z ono od njega izmišljeno bajko vendar nisem mogel nastopiti pred sodnim dvorom. Državni pravdnik je zahteval za obdolženca 15 let prisilnega dela.

Dobil sem besedo jaz kot zagovornik. Ko sem videl pred seboj na zatožni klopi lopova z navidez nedolžnim obrazom, me je pograbila brezumna jeza. Izjavil sem, da mi je sicer žal, a ne najdem niti enega dokaza v zagovor. Povdarjal sem, da smatram tudi jaz kot potrebno, da se takega laži in zločinstvu udanega nepridiprava, kakor je Jean Grenier, za kolikor mogoče dolgo izloči iz človeške družbe in se popolnoma strinjam z odmero kazni, kakor jo predlaga državni pravdnik. Jean Grenier me je pogledal z nepopisnim zaničevanjem. Obsodili so ga na 15 let, ga odpeljali v kazensko kolonijo, kjer je umrl vsled mrzlice.

Resnica po 20 letih.

Dobrih 20 let za tem se je naenkra' pojavil Rene Poquet. Sam se je javil sodišču, kjer je dal pod prisego na zapisnik, da je govoril pokojni Jean Grenier čisto istino. Očka Astruo je sam pozval

Borba proti kobilicam.

Zadnji čas beremo mnogo o uničevanju kobilic v Banatu. Zvedemo sedaj, da je ta borba sicer precej draga, toda izplača se, če pomislimo, da so lani uničile kobilice v Banatu samo v 3 okrajih za 24 milj. Din pšeni, ce. Ni pa danes menda nikomur znano, kako so se stari Egipčani obranili tega mrčesa, kjer je bil zlasti Spodnji, izredno žitorodni Egipt glavno torišče kobilic. Služil je temu najizdatneje zid. Beremo, da je n. pr. faraon Sesostris okoli l. 2555 pr. Kr. dal zgraditi čez 200 km dolg zid od mesta Helijopolja, ki naj ščiti deželo te skoro leto

»Toliko denarja niti nimam ne.«

»Pač! Imaš. Samo v hranilnico ti je treba iti ponj.«

»Tega ne bom storil. Nič več me ne boš strahoval. Tvoje grožnje so same pene. Ne moreš me naznaniti. Nisem jaz storil tedaj tistega tam pri studentu, temveč ti!«

»Da, toda ti si me naščuval, kar je ravnotako slabo, če ne še slabše. Kaj pa naj bi jaz imel iskati pri studentu? Ti si imel iskati tam. Ti si na vsak način hotel imeti studenec, ker si vedel, koliko je vreden. O, ti zviti slednik! Colnarju si privoščil studenec ravnotako malo, kakor si mu privoščil ženo, zaradi katere si se že nekoč obesil. Strašno slo po maščevanju si nosil v sebi, zato se je vse to zgodilo. Jaz pa sem storiti moral. Tedaj si mi obetal zlate gradove, sedaj pa se mi izmikaš. Varuj se, Meden!«

»Ti se varuj! Če bo to še dalje trajalo, ne boš več dolgo živel.«

»Da, vem, po življenju mi strežeš; izdal si me obmejnim stražnikom, ki naj bi me spravili s sveta. Ustrelili so me; moral sem v bolnišnico,

nato pa v zapor. Za vse to gre tebi hvala, Meden, in tega ti ne podarim, kakor ti tudi črni Jernej ne bo podaril, ki si ga hotel izdati. Poleg tega pa, Meden, nima nobenega pomena, če me želiš spraviti v krtovo deželo. Nisem več edini, ki ve za skrivnost pri studentu.«

»Kako?« se je prestrašil Meden. Nenadoma je začel jecljati: »Kako — kako nič več — edini? Ali ve že kdo — ali ve že kdo drugi?«

»Razen mene vedo še tri osebe.«

»Kdo — kdo — kdo? Povej mi, kdo — in dam ti nekaj denarja . . .«

»Vidiš, striček, sedaj si začel bolj pametno govoriti. Reciva torej: tisoč. Več sedaj ne bom zahteval. Toda tisoč moram dobiti. Ne moreš si misliti, striček, kako hitro skopni denar v velikem mestu. Ali mi boš preskrbel do torca tisoč? Danes je četrtek. Dovolj časa imaš za to kupčijo. Ali boš?«

»Ne!«

Jeras se je glasno zasmel. »Ne, pravi, kakor da bi sploh mogel reči: ne! Kakor da bi za tem ne ne prežala sodnija. Če

Grenierja, naj ga zagrabi za vrat, da mu pokaže najnovejši način obrambe. Kmalu za tem je Grenier odšel, Poquet in starec sta še obsedela nekaj časa pri polnih čašah. Naenkrat se je krčmar zgrudil in izdahnul, zadet od srčne kapi. Rene Poquet bi ne bil imel rad posla s policijo, je zbežal v Italijo, od tam v južno Ameriko, kjer se mu je godilo prav dobro. Prva leta za tem sploh ni

vzel v roke niti enega časnika in tudi na drug način ni poizvedoval po novicah iz domovine in radi tega ni čul o žalostnem koncu prijatelja, dokler se ni vrnil v svoj rojstni kraj.

Tako zgleda v nekaterih slučajih resnica, četudi je navidez prefrigana laž in celo prstni odtisi govori o umoru, ki ni bil nikdar zagrešen . . . »

Sv. Urban nad Pernicami. Visoko stoluje sv. Urban, papež in mučenec, nad morjem, 1330 m znaša morska višina njegove cerkve tukaj na Planini, in sv. Urban nad Pernicami ter sv. Uršula na Plešivcu sta brat in sestra, tako pravijo. Lepa pot vodi k Sv. Urbanu; da se je cerkev postavila, za to se je največ trudil hlapec pri Moriju na Ojstrici. Ako se gre iz Mlak, vodi pot po bujnem bukovem gozdu, parku podobnem, katerega bi zavidal meščan, še bolj zavidal bi debela in visoka bukova drevesa na vrhu pri cerkvi, katerih nihče ne seka, nekatera imajo v premeru meter debelosti. Radi prihajajo sem ljudje od obeh strani državne meje, eni iz pobožnosti, drugi za razvedrilo, da za malo časa pozabijo vrvež vsakdanjega življenja. Najbolj živahno je tu ob lepi nedelji po prazniku presv. Rešnjega Telesa. Ker se je letos lepa nedelja obhajala na čuden način, je vredno, to spraviti na papir. Pravijo, da nikdo ne pomni tega. Bili so hudi deževni nalivi, vihar, bliskalo je in grmelno, vmes snežni metež, vendar je prišlo še mnogo ljudi, tudi godba je bila in petje. Eni so trdili, dandanes je cel svet norišnica, zato je tudi vreme znorelo, drugi, da se bliža sodni dan. Prvo je resnica, drugo je zaenkrat izostalo. Prihodnji dan, v ponedeljek dne 19. junija je bil sneg na Košenjaku, bela je bila Golica daleč doli, pobeljena je bila Peca, Savinjske planine in drugi vrhovi. Cerkev ima škodo, ker ni dobila toliko darov, ki jih radi prinesejo zlasti Nemci iz Štajerske in Koroške, pa tudi domačini. Cerkev pa je tako potrebna prenovitve.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Dne 11. junija t. l. je umrl v Varaždinu na Hrvaškem eden glavnih dobrotnikov Društvenega doma, komaj 31 let stari mladenič Josip Vrčko. — Novost za Št. Lovrenc so bile letošnje šmarnice; niso se obhajale, kakor navadno, samo zjutraj v župnijski cerkvi, ampak tudi v podružnici sv. Križa v trgu ob osmih zvečer. Tudi sedaj meseca junija se obhaja ob nedeljah in praznikih zvečer v trški podružnici pobožnost na čast Srcu Jez. Ta mična, od šentpavelskih benediktincev postavljena cerkva, ki po svoji častitljivi starosti (prvokrat se omenja leta 1381) presega vse ostale zgradbe in trgu, je bila nekdanj veliko bolj upoštevana, kakor zdaj. V sredini 18. stoletja sta bogoljubna tržana Peter in Jedrta Kokl ustanovila pri tej cerkvi beneficij, t. j. darovala sta svojo posestvo in hišo v ta namen, naj duhovnik, ki bo užival dohodke posestva in stanoval v hiši, mašuje vsak dan v omenjeni cerkvi in vsako nedeljo popoldne razlaga zbranemu ljudstvu krščanski nauk in moli litanije. Prvi beneficijat je bil trški domačin g. Ignacij Tauzič, ki je opravljal to službo čez 30 let in je po daljšem bolehanju vsled srčne vodenice umrl dne 27. oktobra 1806, star 64 let. Njegov naslednik je bil Jurij Verdonik, ki pa je že po kratkem službovanju moral oditi drugam. Posvetna oblast je leta 1815 ustanovo predrugčila v toliko, da je cerkveno hišo spremenila v šolo in nekatere parcele združila z župnijskim posestvom. S tem je bil obenem tudi beneficij onemogočen. Med letom 1870—1880 se je v bližini podružnice naselil vpokojeni župnik Jernej Ciringer, da bi tu preživel večer svojega življenja. Ali grda nevoščljivost, ki je pregnala Verdonika, je prisilila tudi Ciringerja, da je prodal svojo hišico in zapustil

Št. Lovrenc. Cerkev sv. Križa se je zanemarjala vedno bolj, tako da je bila proti koncu prejšnjega stoletja v svoji notranjosti bolj podobna kakšni zapuščenim planinski podružnici, kakor pa hiši božji v sredini trga. Tekom zadnjih desetletij je bila v presledkih od zunaj in znotraj prenovljena in ima sedaj prav prikupljivo lice. — Zadnje dni so tuk. orožniki zasledovali tatove; po naključju so pa odkrili celo gnezdo divjih lovcov, ki že vzdihujejo v mariborskih zaporih. Naj reče, kdor kar hoče, srednji in mali kmetje, ki obdelujemo naše njive za sebe in ne za škodljivo divjačino, divjim lovcem pokončevanja zajcev in srn ne štejemo v greh.

Sv. Martin pri Vurbergu. Pogreb † gospe Olge Kostajnshek. Dne 21. junija smo na tuk. pokopališču položili v grob gospo Olgo Kostajnshek, soprogo g. Janko Kostajnsheka, trgovca, gostilničarja in župana pri Sv. Martinu. Tako ogromne udeležbe, kakor jo je imela blaga pokojnica na zadnji poti, že dolgo nismo videli pri kakem pogrebu. Sprevod je vodil domači g. župnik, vlč. g. Lajnsič, ob asistenci čč. gg. župnikov Kokelja in Potočnika. Krsto so nosili člani domače požarne brambe. V sprevodu je šla šolska mladina od Sv. Martina in iz Žitčke vasi v spremstvu celokupnega učiteljstva. Nato so korakali požarni bramboci iz obeh mariborskih okrajev pod poveljstvom g. Toplička. Zvezo gasilskih društev je zastopal g. Muzek iz Ptuja v spremstvu g. upravitelja Ureka. Za gasilsko župo Maribor levi breg smo opazili g. načelnika Srečko Krajncu. Politično oblast sta zastopala sreski načelnik g. Makar in pristav g. dr. Modrinjak. Graščino Vurberg je zastopal nadupravitelj g. Kegl, sanatorij na Vurbergu pa primarij g. dr. Okolokulac. Iz Maribora so se udeležili pogreba g. notar Ašič, bivši narodni poslanec Franjo Žebot, višji davčni kontrolor g. Ozvatič in g. Kramer, poveljnik finančne kontrole Radoslav Perovič s svojim spremstvom, predsednik trgovskega gremija g. Vilko Weixl s tajnikom g. Ambrožičem, predsednik gostilničarske organizacije hotelir g. Zemljič in predsednik Okrajne gostilničarske zadruge g. Holc ter veliko število odličnih predstavnikov mariborskega okoliškega obrtništva in trgovstva. Iz domače župnije pa je bila zastopana gotovo sleherna hiša, kakor tudi vse okoliške župnije. Pri domači hiši, kakor

drugim trem ne zamašim ust, je vendar vsega konec!«

»Kdo — kdo so tisti drugi?«

»Ali mi boš dal tisoč?«

»Da,« je že čisto hripavo rekel Meden.

»Striček, denar moram imeti ta torek. Peljal bi se rad v glavno mesto. V sredo bo rojstni dan mojega ljubega brata, pa bi mu rad kaj podaril. Čakaj, naj izračunam. Danes je četrtek, 30. novembra. Ostane ti še petek, sobota, ponedeljek: dovolj časa, da preskrbiš denar. Ali mi ga boš dal?«

»Da,« je zastokal Meden. »Komu si me izdal?«

»Vidiš, striček, kako hudo je, če je človek izdan! Jaz poznam ta občutek!«

»Kdo — kdo — kdo?«

»Striček, ne zaupam ti, razen če mi našteješ denar kar na roko.«

»Saj vendar nimam doma tisočaka.«

»Pa mi napiši zadolžnico.«

»Pismenega ne dam nič iz rok.«

»Hm! No, potem se bo razneslo.«

»Ali preti nevarnost?«

»Da.«

»Kmalu?«

»Kmalu, striček, bodi pameten! Napiši nekako takole: Jaz sem gospodu Leopoldu Jerasu iz Podbrega dolžan tisoč dinarjev. Če te vsote ne plačam do torca, 5. decembra t. l., do 10. ure dopoldne, se dolg zviša na pet tisoč dinarjev.«

Začela sta grdo barantati, nato pa je Meden napisal zadolžnico in je na strašansko privijanje izsiljevalčevo pritiskal na papir še občinski pečat, ki ga je kot župan imel. Slepjar je vtaknil pisanje v žep.

»Hvala, striček, to pisanje je važno. Lahko bi ti po tvoji navadi prišlo na pamet, da bi pred sodnijo rekel, češ, ta človek je absoluten capin, čigar besede nič ne veljajo. Kar se tiče capina, bi imel prav. Jaz moram biti capin. Slepjarim pa ne. Kar povem, je tudi res.«

»In sedaj,« je težko dihal Meden, »povej vendar, kdo — kdo — kdo . . .«

»Najprej torej črni Jernej, njemu sem povedal.«

Dalje sledi.

za letom se pojavljajo če uime. Pred zidom se kobilice na vsak način ustavijo, kajti v upostošeno krajino se ne vračajo več, one gredo vedno le naprej, kjer jih potem ob zidu pobijejo. Za napravljeno škodo se pa na čuden način oddolžijo. Arabci posušijo in stolčejo te uničene kobilice na drobno ter pečejo iz te moke raznolike pogače, kar že tudi Mozes omenja. Odškodujejo se za uničeno pšenico po takem tudi z moko, toda s tako druge vrste. — D. Ž.

Inserirajte!